

สรุป

คำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

๑. ความผิดมูลฐาน

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ความผิดมูลฐาน” หมายความว่า

(๑) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดหรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ตัวอย่างคดี

๑) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๕๓/๒๕๕๓ คำเบิกความของพยานผู้ร้องทั้งสาม ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตำรวจ ได้เบิกความถึงผลการสืบสวนว่านาย ก. กับพวกผู้ถูกยึดทรัพย์ในคดีนี้ลักลอบจำหน่ายเมทแอมเฟตามีน โดยพยานทั้งสามเคยจับกุมผู้เสพยาและผู้จำหน่ายเมทแอมเฟตามีนหลายราย กลุ่มบุคคลผู้ถูกจับกุมดังกล่าวให้การว่าซื้อเมทแอมเฟตามีนมาจากนาย ก. แต่ไม่ปรากฏหลักฐานยืนยันให้เห็นว่าบุคคลเหล่านั้นได้ให้การว่าซื้อเมทแอมเฟตามีนมาจากนาย ก. จริงหรือไม่ จึงมีน้ำหนักน้อยแก่การรับฟัง แม้การสืบสวนถึงพฤติการณ์ของนาย ก. ดังกล่าว พยานทั้งสามได้ทำรายงานการสืบสวนให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามเอกสารหมายเลข ร.๒๐ ถึง ร.๒๒, พร.๑ และ พร. ๒ ก็ตาม แต่เอกสารดังกล่าวระบุแต่เพียงว่านาย ก. เป็นบุคคลที่มีพฤติการณ์ค้ายาเสพติดในพื้นที่ โดยไม่ได้ระบุรายละเอียดในการค้ายาเสพติดของนาย ก. ว่ามีลักษณะอย่างไร มีบุคคลใดเข้ามาเกี่ยวข้องและร่วมกระทำความผิดด้วยหรือไม่ และเอกสารบางส่วนมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการลงวันที่ และการลงลายมือชื่อของผู้บังคับบัญชาซึ่งมีความต่างกันในระยะเวลายาว รวมถึงการจับกุมบุคคลอื่นที่มีความเกี่ยวข้องแล้วนำไปสู่การจับกุมนาย ก. ว่าเป็นผู้ร่วมกระทำความผิด ซึ่งต่อมาพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง จึงไม่อาจรับฟังได้แน่ชัดได้ว่านาย ก. ร่วมกระทำความผิดกับบุคคลดังกล่าวด้วย ทั้งการตรวจค้นบ้านของ นาย ก. ก็ไม่พบสิ่งผิดกฎหมายหรือสิ่งของอื่นใดที่จะบ่งชี้ว่าเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ประกอบกับสำนักงาน ป.ป.ส. ได้มีหนังสือถึงสถานีตำรวจภูธรอำเภอทุ่งสง ว่าเกี่ยวกับคดีนี้หลักฐานยังไม่ชัดเจนให้เป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินดังกล่าวเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของนาย ก. ก็ดี

จึงยังไม่สามารถตรวจสอบและยึดหรืออายัดทรัพย์สินได้ พยานหลักฐานของผู้ร้องจึงไม่ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่านาย ก. และกับพวกเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอันเป็นความผิดมูลฐานหรือไม่ เช่นนี้จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่าทรัพย์สินของผู้คัดค้านอื่นว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหรือไม่

สรุป คดีนี้ศาลได้พิจารณาถึงพยานหลักฐานต่างๆ โดยนำหลักกฎหมายว่าด้วยลักษณะพยานมาพิจารณาประกอบโดยเฉพาะพยานบอกเล่า แล้ววิเคราะห์ว่าพยานหลักฐานยังไม่ชัดเจนพอที่จะฟังว่าผู้ที่ถูกยึดหรืออายัดทรัพย์ได้กระทำหรือเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอันเป็นความผิดมูลฐาน (ให้ความสำคัญกับการกระทำความผิดมูลฐาน) และทรัพย์สินเหล่านั้นก็ไม่มีหลักฐานที่ชัดเจนว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

๒) คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๗๘๗/๒๕๔๙ แม้ศาลชั้นต้นไม่รับคำร้องคัดค้านของผู้คัดค้านที่ ๔ ผู้ร้องก็มีภาระการพิสูจน์ให้สมคำร้องว่ามีความผิดมูลฐานตามคำร้องเกิดขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวศาลจึงไม่อาจมีคำสั่งให้ทรัพย์สินดังกล่าวข้างต้นตกเป็นของแผ่นดินได้ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้ยกคำร้อง ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย

๒. ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

มาตรา ๓ “ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หมายความว่า

(๑) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน หรือจากการสนับสนุนหรือช่วยเหลือการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐาน หรือความผิดฐานฟอกเงินและให้รวมถึงเงินหรือทรัพย์สินที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้หรือสนับสนุนการกระทำความผิดมูลฐานตาม (๘) ของบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน” ด้วย

(๒) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใด ๆ ซึ่งเงินหรือทรัพย์สินตาม (๑) หรือ

(๓) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินตาม (๑) หรือ (๒)

ทั้งนี้ ไม่ว่าทรัพย์สินตาม (๑) (๒) หรือ (๓) จะมีการจำหน่าย จ่าย โอน หรือเปลี่ยนแปลงไปกี่ครั้งและไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลใด โอนไปเป็นของบุคคลใด หรือปรากฏหลักฐานทางทะเบียนว่าเป็นของบุคคลใด”

ตัวอย่างคดี

๑) คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๐๒/๒๕๕๐ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ ให้คำจำกัดความคำว่า “ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด” ไว้แล้ว ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดจึงมีได้หมายความว่า ต้องเป็นทรัพย์สินในคดีที่ศาลมีคำพิพากษาว่าเจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้กระทำความผิดและถูกลงโทษเท่านั้น เพียงแต่หากปรากฏว่ามีการกระทำความผิดมูลฐานเกิดขึ้นไม่ว่าจะจับกุมตัวผู้กระทำความผิดได้หรือไม่ หรือผู้กระทำความผิดจะถูกลงโทษหรือไม่ แต่มีทรัพย์สินเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น หรือเป็นทรัพย์สินอื่นที่ได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนทรัพย์สินจากการกระทำดังกล่าวหรือเป็นดอกผลของทรัพย์สินจากการกระทำดังกล่าว ก็ถือได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดแล้ว

๒) คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๑๗๕/๒๕๕๐ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๒ จึงไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่ทรัพย์สินของผู้คัดค้านทั้งสามที่ได้มาก่อนวันดังกล่าวหรือไม่ เห็นว่าพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นกฎหมายที่กำหนดความรับผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินซึ่งมีโทษทางอาญาและมาตรการทางแพ่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินในกรณีที่ศาลเชื่อว่าทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานโดยมิต้องคำนึงถึงว่าทรัพย์สินนั้นผู้เป็นเจ้าของหรือผู้รับโอนทรัพย์สินจะได้มาก่อนพระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลใช้บังคับหรือไม่ เพราะมาตรการดังกล่าวมิใช่โทษทางอาญา จึงมีผลใช้บังคับย้อนหลังได้ตามนัยคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๐-๔๑/๒๕๔๖ ฎีกาของผู้คัดค้านทั้งสามทุกข้อฟังไม่ขึ้น

๓) คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๐๒/๒๕๕๐ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นกฎหมายที่กำหนดความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินซึ่งมีโทษทางอาญาและมาตรการทางแพ่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ในกรณีที่ศาลเชื่อว่าทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำ

ความผิดมูลฐาน โดยมีต้องค้ำประกันทรัพย์สินนั้นผู้เป็นเจ้าของหรือผู้รับโอนทรัพย์สินจะได้มาก่อนพระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลใช้บังคับหรือไม่ เพราะมาตรการดังกล่าวมิใช่โทษทางอาญาจึงมีผลใช้บังคับย้อนหลังได้

๔) คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๙๒๖/๒๕๕๑ พนักงานอัยการดำเนินการยื่นคำร้องให้ศาลแพ่งมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดของผู้คัดค้านที่ ๑ ตกเป็นของแผ่นดิน ผู้คัดค้านที่ ๒ ซึ่งเป็นน้องของผู้คัดค้านที่ ๑ อ้างว่าทรัพย์สินรายการที่ ๘ เป็นของผู้คัดค้านที่ ๒ ไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ผู้คัดค้านทั้งสองจึงมีภาระการพิสูจน์ว่าทรัพย์สินตามคำร้องไม่ได้เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ แต่พิสูจน์ไม่ได้ และผู้คัดค้านทั้งสองไม่ได้กล่าวอ้างให้เห็นว่ามีอาชีพอันสุจริตอื่นใดที่ทำให้มีรายได้ดี และมีทรัพย์สินมากมายเช่นนี้ จึงเป็นกรณีที่ผู้คัดค้านทั้งสองไม่สามารถนำสืบพิสูจน์ถึงที่มาโดยชอบด้วยกฎหมายของทรัพย์สินเพื่อหักล้างข้อสันนิษฐานของกฎหมายได้ ข้อเท็จจริงจึงต้องฟังตามข้อสันนิษฐานของกฎหมายว่า ทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐาน ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตามคำร้องทั้ง ๑๐ รายการพร้อมดอกผลที่จะเกิดขึ้นตกเป็นของแผ่นดินนั้นชอบแล้ว

๓. ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินมาก่อน

มาตรา ๕๐ ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๔๙ อาจยื่นคำร้องก่อนศาลมีคำสั่งตามมาตรา ๕๑ โดยแสดงให้ศาลเห็นว่า

(๑) ตนเป็นเจ้าของที่แท้จริง และทรัพย์สินนั้นไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือ

(๒) ตนเป็นผู้รับโอนโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาโดยสุจริตและตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกุศลสาธารณะ

ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นผู้รับประโยชน์ในทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๔๙ อาจยื่นคำร้องขอคุ้มครองสิทธิของตนก่อนศาลมีคำสั่ง โดยแสดงให้ศาลเห็นว่าตนเป็นผู้รับประโยชน์โดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาซึ่งประโยชน์โดยสุจริตและตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกุศลสาธารณะ

มาตรา ๕๑ เมื่อศาลทำการไต่สวนคำร้องของพนักงานอัยการตามมาตรา ๔๙ แล้ว หากศาลเชื่อว่าทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และคำร้องของผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้รับโอนทรัพย์สินตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง ฟังไม่ขึ้น ให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

ทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งที่เป็นเงิน ให้สำนักงานส่งเข้ากองทุนกึ่งหนึ่งและส่งให้กระทรวงการคลังอีกกึ่งหนึ่ง ถ้าเป็นทรัพย์สินอื่น ให้ดำเนินการตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ หากผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของหรือผู้รับโอนทรัพย์สินตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง เป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินมาก่อน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบรรดาทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดหรือได้รับโอนมาโดยไม่สุจริต แล้วแต่กรณี

ตัวอย่างคดี

๑) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๑๓๕/๒๕๕๐ ผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นภริยา (ไม่ได้จดทะเบียนสมรส) และผู้คัดค้านที่ ๒ เป็นบุตรของ นาย ส. ซึ่งเป็นผู้จำหน่ายเมทแอมเฟตามีนอันเป็นความผิดมูลฐาน กรณีต้องตามบทบัญญัติมาตรา ๕๑ วรรคสอง ที่ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า บรรดาทรัพย์สินของผู้คัดค้านทั้งสองเป็นทรัพย์สินที่

เกี่ยวกับการกระทำความผิด ภาระการพิสูจน์จึงตกแก่ผู้คัดค้านทั้งสองที่จะต้องนำสืบหักล้างข้อสันนิษฐานดังกล่าว เมื่อผู้คัดค้านทั้งสองไม่อาจนำสืบได้ว่า ทรัพย์สินตามคำร้องที่ถูกยึดเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการประกอบอาชีพโดยสุจริต หรือไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐาน ผู้คัดค้านทั้งสองจึงไม่สามารถหักล้างข้อสันนิษฐานตามกฎหมายได้ กรณีจึงรับฟังได้ว่าทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐาน ดังนั้น ที่ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินจึงชอบแล้ว

๒) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๙๒๘/๒๕๕๑ พยานหลักฐานของผู้ร้องมีน้ำหนักให้รับฟังได้ว่า ผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานมาก่อน ส่วนผู้คัดค้านที่ ๒ แม้พยานหลักฐานของผู้ร้องไม่มีเกี่ยวข้องไปถึงให้รับฟังได้ว่า ผู้คัดค้านที่ ๒ เกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานมาก่อน แต่ทรัพย์สินรายการที่ ๑ ผู้คัดค้านทั้งสองอ้างว่า ผู้คัดค้านที่ ๑ ได้มาจากการเล่นแชร์ และทรัพย์สินรายการที่ ๒ ถึงที่ ๑๘ ผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นผู้สะสมเงินไปซื้อมา โดยผู้คัดค้านที่ ๒ เพียงแต่เบิกความกล่าวอ้างโดยไม่มีพยานหลักฐานใดสนับสนุน น่าเชื่อว่าทรัพย์สินทั้ง ๑๘ รายการ ที่ยึดไว้ในคดีนี้เป็นของผู้คัดค้านที่ ๑ แต่เพียงผู้เดียว กรณีจึงต้องบังคับตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑ วรรคสอง กล่าวคือ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าทรัพย์สินของผู้คัดค้านที่ ๑ ที่ถูกยึดไว้เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ผู้คัดค้านทั้งสองจึงมีภาระการพิสูจน์เพื่อหักล้างข้อสันนิษฐานนี้

ผู้คัดค้านที่ ๓ ซึ่งมีได้เป็นผู้เกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานมาก่อน เป็นผู้มิชื่อถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินทั้งสามแปลงโดยรับโอนมาจากผู้คัดค้านที่ ๒ และมีอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ๕ ชั้น ปลูกอยู่บนที่ดินต้องบังคับตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๐ (๒) คือ ผู้คัดค้านที่ ๓ ต้องแสดงให้เห็นว่า ผู้คัดค้านที่ ๓ เป็นผู้รับโอนที่ดินทั้งสามแปลงโดยสุจริต และมีค่าตอบแทนและเป็นเจ้าของอาคารดังกล่าว

๓) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๑๗๕/๒๕๕๐ ส. เป็นผู้จำหน่ายเมทแอมเฟตามีนอันเป็นความผิดมูลฐานมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ จนถึงปี ๒๕๔๔ ส่วนผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นภริยา ผู้คัดค้านที่ ๒ เป็นบุตรของ ส. จึงเป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับ ส. ผู้กระทำความผิดมูลฐาน กรณีต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๕๑ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบรรดาทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ภาระการพิสูจน์จึงตกแก่ผู้คัดค้านทั้งสองที่จะต้องนำสืบหักล้างข้อสันนิษฐานดังกล่าวว่าตนเป็นเจ้าของที่แท้จริงและทรัพย์สินนั้นไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

๔) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๔๒๘/๒๕๕๐ พยานหลักฐานของผู้ร้องมีน้ำหนักให้รับฟังได้ว่าผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานมาก่อน ส่วนผู้คัดค้านที่ ๒ แม้พยานหลักฐานของผู้ร้องไม่มีเกี่ยวข้องไปถึงให้รับฟังได้ว่า ผู้คัดค้านที่ ๒ เกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานมาก่อน แต่เงินสด ๑๗๗,๙๐๐ บาท รายการที่ ๑ ผู้คัดค้านทั้งสองอ้างว่า ผู้คัดค้านที่ ๑ ได้มาจากการเล่นแชร์และทองรูปพรรณ รายการที่ ๒ ถึงที่ ๑๘ ผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นผู้สะสมเงินไปซื้อมา โดยผู้คัดค้านที่ ๒ เพียงแต่เบิกความกล่าวอ้างโดยไม่มีพยานหลักฐานใดสนับสนุน น่าเชื่อว่าทรัพย์สินทั้ง ๑๘ รายการ ที่ยึดไว้ในคดีนี้เป็นของผู้คัดค้านที่ ๑ แต่เพียงผู้เดียว กรณีจึงต้องบังคับตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑ วรรคสอง กล่าวคือ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าทรัพย์สินของผู้คัดค้านที่ ๑ ที่ถูกยึดไว้เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดผู้คัดค้านทั้งสองจึงมีภาระการพิสูจน์เพื่อหักล้างข้อสันนิษฐานนี้

๕) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๔๓๐/๒๕๕๐ ผู้คัดค้านที่ ๑ ซึ่งเป็นภรรยาของผู้คัดค้านที่ ๒ ติดต่อขอซื้อเมทแอมเฟตามีนจากนาย อ. ทางโทรศัพท์เคลื่อนที่หลายครั้งและเป็นประจำ และนาย อ. ก็นำเมทแอมเฟ

ตามีนไปส่งมอบให้ได้จริง แสดงว่าผู้คัดค้านที่ ๑ ติดต่อขอซื้อเมทแอมเฟตามีนจากนาย อ. ผู้จำหน่ายยาเสพติด อันเป็นความผิดมูลฐานมานานจนเชื่อใจกันอย่างมาก และสามารถโทรศัพท์สั่งซื้อจากนาย อ. ได้โดยตรง ไม่ต้องให้นาย จ. เป็นผู้ติดต่อดังที่ผู้คัดค้านทั้งสองฎีกาแต่อย่างใด นอกจากนี้การที่ผู้คัดค้านที่ ๑ สั่งซื้อเมทแอมเฟตามีนจากนาย อ. หลายครั้งๆ ละประมาณ ๖๐,๐๐๐-๗๐,๐๐๐ เม็ด นับว่าเป็นจำนวนมาก ส่อแสดงให้เห็นได้ว่าผู้คัดค้านที่ ๑ สั่งซื้อเมทแอมเฟตามีนมาเพื่อจำหน่ายนั่นเอง และเชื่อได้ว่าผู้คัดค้านที่ ๒ ร่วมรู้เห็นและร่วมกระทำการดังกล่าวกับผู้คัดค้านที่ ๑ ด้วย ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่าผู้คัดค้านทั้งสองเกี่ยวข้องกับนาย อ. ผู้กระทำความผิดมูลฐานมาก่อน กรณีจึงต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๕๑ วรรคสอง ที่ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบรรดาทรัพย์สินทั้ง ๒๘ รายการดังกล่าว เป็นทรัพย์สินเกี่ยวกับการกระทำความผิด ภาระการพิสูจน์จึงตกอยู่แก่ผู้คัดค้านทั้งสอง

๔. การนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๙ การดำเนินการทางศาลตามหมวดนี้ ให้ยื่นต่อศาลแพ่งและให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการนี้ให้พนักงานอัยการได้รับการยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง

ตัวอย่างคดี

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๐๒/๒๕๕๐ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นกฎหมายที่กำหนดความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงิน ซึ่งมีทั้งโทษทางอาญาและมาตรการทางแพ่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน หากศาลเชื่อว่าทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐาน โดยมาตรการทางแพ่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินดังกล่าวมิใช่ความรับผิดทางแพ่งตามความหมายของคำว่า “การพิพากษาคดีส่วนแพ่ง” ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพียงแต่ในการพิจารณาและพิพากษาคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินต้องดำเนินการสอบสวนพิจารณาไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว คือให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่านั้น ทั้งนี้โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าผู้คัดค้านหรือจำเลยในคดีอาญาจะได้กระทำความผิดดั่งที่ผู้คัดค้านทั้งสามกล่าวอ้างในฎีกา หรือศาลได้พิพากษาลงโทษจำเลยในคดีอาญาหรือไม่ คดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงมิใช่คดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตามความหมายของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖

แม้ว่าพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๙ วรรคสอง จะบัญญัติให้พนักงานอัยการได้รับการยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวงก็ตาม แต่คดีนี้ถือว่าเป็นคดีแพ่ง การที่ศาลล่างทั้งสองมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตามคำร้องตกเป็นของแผ่นดิน โดยไม่ได้สั่งเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมนั้นไม่ชอบเพราะคำสั่งในเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมแม้จะไม่มีคำขอของคุณความฝ่ายใดและแม้จะให้เป็นที่พบบันไป ก็เป็นหน้าที่ของศาลที่จะต้องสั่งลงไว้ในคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๖๗ วรรคหนึ่ง ศาลฎีกาจึงเห็นสมควรมีคำสั่งเพิ่มเติมให้ถูกต้อง

๕. บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๐ ผู้ใดกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ตัวอย่างคดี

๑) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๖๗/๒๕๕๐ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๐ ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวมีได้บัญญัติเกี่ยวกับ หน้าที่นำสืบในการกระทำความผิดดังกล่าวไว้โดยเฉพาะ โจทก์จึงมีหน้าที่นำสืบเพื่อให้รับฟังได้โดยปราศจาก สงสัยว่าจำเลยทั้งสองเป็นผู้กระทำความผิดจริง เมื่อโจทก์ไม่ได้นำสืบให้เห็นพฤติการณ์ของจำเลยทั้งสองก่อนถูก จับกุมว่า จำเลยทั้งสองมีพฤติการณ์จำหน่ายเมทแอมเฟตามีนจนมีรายได้นำไปซื้อทรัพย์สินของกลางลำพังจาก การสอบสวนพบว่าจำเลยที่ ๑ ไม่ได้ประกอบอาชีพ และจำเลยที่ ๒ ประกอบอาชีพขับรถจักรยานยนต์รับจ้าง จะ สันนิษฐานว่าจำเลยทั้งสองไม่มีรายได้เพียงพอที่จะซื้อทรัพย์สินของกลาง ซึ่งเป็นทรัพย์สินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ย่อมเป็นผลร้ายแก่จำเลยทั้งสอง พยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบมีความสงสัยตามสมควรว่า จำเลยทั้งสองรับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินเกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อชุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินหรือไม่ จึง ต้องยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้แก่จำเลยทั้งสองตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๗ วรรคสอง

๑) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๗๗๐/๒๕๕๐ ตามมาตรา ๕ (๒) แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงินฯ บัญญัติว่า “การกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริงการ ได้มา แหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ผู้ที่กระทำความ ผิดฐานฟอกเงิน” ในข้อนี้แม้ข้อเท็จจริงจะรับฟังได้ว่าจำนวนเงิน ๗๑๐,๐๐๐ บาท ดังกล่าว จำเลยที่ ๑ ได้มาจากการจำหน่ายเมทแอมเฟตามีน แต่ข้อเท็จจริงตามทางนำสืบของโจทก์ได้ความเพียงว่าเจ้าพนักงาน ตำรวจไปจับกุมจำเลยที่ ๑ และตรวจค้นพบเงินจำนวนดังกล่าวบรรจุอยู่ในกล่องสุราที่จำเลยที่ ๑ ถืออยู่ และ จำเลยที่ ๑ รับว่าเป็นเงินที่ได้มาจากการจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนเท่านั้น ไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๑ ได้กระทำความ ผิดด้วย ประการใด ๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริงการได้มาของเงินจำนวนนี้ในลักษณะที่เป็นการฟอกเงิน กล่าวคือ ทำให้เงินที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวแปรสภาพเป็นเงินที่ได้มาโดยเสมือนหนึ่งถูกต้องตาม กฎหมาย การกระทำของจำเลยที่ ๑ ดังกล่าวจึงไม่เป็นความผิดฐานฟอกเงินตามฟ้อง

.....